TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 20635
Tarih : 20-10-2026

10/4766

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye genelinde kamusal eğitim kurumlarında ve çevrelerinde giderek artan şiddet, asayiş ve güvenlik sorunlarının; akran zorbalığı, fiziksel ve pedagojik altyapı yetersizlikleri, ekonomik ve sosyal eşitsizlikler, rehberlik hizmetlerindeki eksiklikler ile çocukların ve eğitim emekçilerinin güvenliğini tehdit eden diğer sorunların mevcut güvenlik politikalarının sonuçlarıyla birlikte araştırılması ve kalıcı çözüm önerilerinin ortaya konularak, okulların çocuklar ve eğitim emekçileri açısından güvenli, nitelikli, laik ve bilimsel yaşam alanları haline getirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü 'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Kezban KONUKÇU
İstanbul Milletvekili

ÖZET GEREKÇE

İktidarın kamusal eğitimin niteliğini gerileten politikaları, okulları çocuklar ve eğitim emekçileri için güvenli ve nitelikli alanlar olmaktan uzaklaştırmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığının görevi eğitimi laik, bilimsel ve özgürlükçü standartlara kavuşturmak, okulları eşit ve güvenli yaşam alanları haline getirmekken; eğitimi ideolojik bir araç olarak gören, dinselleştirici ve tek tipleştirici politikalar, eğitim kurumlarını güvenlik, şiddet ve yoksunluk krizine sürüklemiştir.

Okullarda ve çevrelerinde yaşanan silahlı saldırılar, akran zorbalığı, fiziksel altyapı eksiklikleri, öğretmen ve rehberlik personeli yetersizlikleri, ekonomik eşitsizlikler ile çocukların eğitim dışında çalıştırılmasına yol açan uygulamalar, okulları güvenli eğitim ortamları olmaktan çıkarmaktadır. Bu sorunlar birbirinden bağımsız değildir; çocukların yaşam, eğitim ve güvenlik haklarını birlikte tehdit etmektedir.

14-15 Nisan 2026'da Şanlıurfa Siverek ve Kahramanmaraş'ta, 22 Eylül 2026'da Manisa Turgutlu'da İnci Üzmez Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi önünde ve 28 Eylül 2026'da Osmaniye Çardak'taki Farabi Anadolu Lisesi bahçesinde Türk dili ve edebiyatı öğretmeni Mehmet Bilgili'nin yaşamını yitirdiği silahlı saldırılar, güvenlik sorununu yeniden gündeme getirmiştir. Aynı gün Van Tuşba'da bir öğrencinin okula silahla gelmesi ve İstanbul Küçükçekmece'de BİLSEM-MESEM binasında tabanca bulunması, silahlara erişim ve güvenlik zafiyetini farklı biçimlerde ortaya koymuştur.

Bu olaylar, okul güvenliğinin yalnızca bina sınırlarıyla sınırlandırılamayacağını göstermektedir. 21 Eylül 2026'da 7 bakanlık arasında imzalanan Okul Güvenliği Protokolü'nde okul çevrelerinin ve giriş-çıkış güzergâhlarının güvenliği temel hedefler arasında yer almasına rağmen, protokolün imzalanmasından kısa süre sonra Manisa ve Osmaniye'de saldırılar gerçekleşmiştir. Bu durum, politikaların etkinliğini ve kurumlar arası koordinasyonu sorgulamayı zorunlu kılmaktadır.

Osmaniye'deki saldırının ardından Valiliğin "eğitimle ilgisi yok, ailevi mesele" açıklaması ve Manisa'daki "okul önü saldırısıydı" yaklaşımı, kamu idaresinin sorumluluğunu geri plana itmektedir. Saldırının okul bahçesinde veya birkaç metre dışında gerçekleşmesi, öğrencilerin ve eğitim emekçilerinin yaşam hakkından doğan yükümlülüğü ortadan kaldırmaz.

Okullardaki şiddet, akran zorbalığı, rehberlik yetersizliği, yoksulluk ve çocuk işçiliği birbirinden ayrı ele alınamaz. Derinleşen yoksulluk ve sosyal dışlanma, şiddet kültürünü ve çeteleşmeyi beslemektedir. Yalnızca kolluk tedbirlerini artırmak, sorunun toplumsal köklerini

çözmez. Güvenli okul; saldırıların olmadığı, çocuğun beslenme hakkına eriştiği, kendini değerli hissettiği, psikolojik destek alabildiği, yoksulluğun engel olmadığı demokratik bir alandır.

Bu nedenle okullarda Çocuk Meclisleri ve Akran Arabuluculuğu kurulmalı; her okula yeterli sayıda kadrolu psikolojik danışman, psikolog ve sosyal hizmet uzmanı atanmalı; sorunlar cezalandırıcı değil pedagojik ve sosyal politikalarla ele alınmalıdır. Çözüm; yoksulluğu azaltan sosyal politikalarda, güçlü rehberlik sistemlerinde, çocukların karar süreçlerine katılımında ve öğretmenlerin hak ettiği koşullara kavuşturulmasında yatmaktadır.

Bakanlığın sorumluluğu, olaylardan sonra müdahale etmekle sınırlı değildir. Riskleri önceden tespit etmek, personel ve kaynak planlaması yapmak, önleyici politikaları uygulamak ve sonuçları denetlemek de görevidir.

Bu nedenle Türkiye'de çocukların ve eğitim emekçilerinin güvenliğini tehdit eden sorunların; eğitim ve sosyal politikalar, ekonomik koşullar, altyapı, rehberlik hizmetleri, akran zorbalığı, okul çevreleri ve kurumlar arası koordinasyon boyutlarıyla birlikte araştırılması; mevcut politikaların etkinliğinin ve risk önleme kapasitesinin incelenmesi; çocukların güvenli, eşit, laik, bilimsel, özgürlükçü ve nitelikli eğitim hakkının güvence altına alınmasına yönelik kalıcı çözümlerin ortaya konulması amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması elzemdir.

GEREKÇE

İktidarın Türkiye genelinde kamusal eğitimin niteliğini gerileten politikaları, okulları çocuklar ve eğitim emekçileri açısından güvenli ve nitelikli yaşam alanları olmaktan uzaklaştırmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığının asıl sorumluluğu eğitimi evrensel standartlara kavuşturmak, laik, bilimsel ve özgürlükçü bir müfredat inşa etmek, okulları güvenli, eşit ve nitelikli alanlar haline getirmek olmalıdır. Oysa Bakanlığın eğitimi ideolojik bir araç olarak gören, dinselleştirici ve tek tipleştirici politikaları, eğitim kurumlarını derinleşen bir güvenlik, şiddet ve yoksunluk krizine sürüklemiştir.

Okullarda ve okul çevrelerinde yaşanan şiddet ve saldırılar, akran zorbalığı, fiziksel altyapı eksiklikleri, öğretmen ve rehberlik personeli yetersizlikleri, ekonomik eşitsizlikler ile öğrencilerin eğitim dışındaki alanlarda çalıştırılmasına yol açan uygulamalar, okulları güvenli eğitim ortamları olmaktan çıkarmaktadır. Bu sorunlar birbirinden bağımsız değildir; çocukların yaşam, eğitim ve güvenlik haklarını birlikte tehdit etmektedir.

Nitekim 14-15 Nisan 2026 tarihlerinde Şanlıurfa'nın Siverek ilçesi ve Kahramanmaraş'ta, 22 Eylül 2026'da Manisa'nın Turgutlu ilçesinde İnci Üzmez Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi önünde gerçekleşen silahlı saldırılar ile 28 Eylül 2026'da Osmaniye'nin Çardak Köyü'ndeki Farabi Anadolu Lisesi bahçesinde Türk dili ve edebiyatı öğretmeni Mehmet Bilgili'nin yaşamını yitirdiği silahlı saldırı, okullar ve okul çevrelerindeki güvenlik sorununu yeniden gündeme getirmiştir. Aynı gün Van'ın Tuşba ilçesinde 7. sınıf öğrencisinin okula silahla gelmesi ve İstanbul Küçükçekmece'de BİLSEM ile MESEM öğrencilerinin eğitim gördüğü binanın tuvaletinde bir tabancanın bulunması da eğitim kurumlarında silahlara erişim ve güvenlik zafiyetinin farklı biçimlerde ortaya çıktığını göstermiştir.

Bu olaylar, okul güvenliğinin yalnızca okul binasının sınırları içinde değerlendirilemeyeceğini bir kez daha ortaya koymuştur. Nitekim 21 Eylül 2026'da 7 bakanlık arasında imzalanan Okul Güvenliği Protokolü'nde okul çevrelerinin ve giriş-çıkış güzergâhlarının güvenliğinin sağlanması temel hedefler arasında yer almasına rağmen, protokolün imzalanmasından hemen sonra Manisa ve Osmaniye'de okul çevresinde ve okul bahçesinde silahlı saldırılar gerçekleşmiştir. Bu durum, protokol kapsamında oluşturulan güvenlik politikalarının etkinliğinin ve kurumlar arası koordinasyonun yetersizliğini açıkça göstermektedir. Okul kapılarına kadar dayanan ateşli ve kesici silahlı saldırılar ile eğitim ortamlarının içine kadar giren silahlar, münferit asayiş vakaları olarak açıklanamaz.

Özellikle Osmaniye Farabi Anadolu Lisesi bahçesinde yaşanan saldırının ardından Valilik tarafından olayın "eğitimle ilgisinin bulunmadığı", saldırganın okul öğrencisi olmadığı ve

olayın ailevi-şahsi bir mesele olduğu yönündeki açıklamalar, yaşanan bu ağır şiddet olayını küçümseyen ve kamu idaresinin sorumsuzluğunu gizleyen bir yaklaşım ortaya koymaktadır. Oysa saldırı bir evde ya da sokakta değil, öğrencilerin ders gördüğü sırada bir okulun bahçesinde gerçekleşmiş ve bir eğitim emekçisi yaşamını yitirmiştir. Öğrencilere doğrudan saldırı olmaması, eğitim kurumunun güvenli olduğu anlamına gelmez. Saldırganın okul öğrencisi olup olmaması veya olayın kişisel bir husumetten kaynaklanması, okulun güvenliğinden ve öğrenciler ile eğitim emekçilerinin yaşam hakkından sorumlu kamu idaresinin yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz. Bir eğitim emekçisinin okul bahçesinde yaşamını yitirmesini "ailevi mesele" ve "eğitimle ilgisi yok" ifadeleriyle açıklamak, alınması gereken güvenlik önlemlerini ve kamu kurumlarının sorumluluğunu tartışmak yerine olayın üzerini örtmeye hizmet etmektedir.

Benzer biçimde, Manisa'nın Turgutlu ilçesinde yaşanan saldırının ardından yapılan "Turgutlu'da bir okul saldırısı olmadı, bu bir okul önü saldırısıydı" yönündeki açıklama da okul güvenliğini yalnızca binanın fiziksel sınırlarıyla tanımlayan dar bir yaklaşımı yansıtmaktadır. Çocukların okula geliş-gidiş güzergâhları ile okul çevreleri, eğitim süreçlerinin ayrılmaz parçalarıdır. Bir saldırının okul kapısının birkaç metre dışında gerçekleşmesi, kamu kurumlarının çocukların güvenliğinden doğan sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

Üstelik Manisa ve Osmaniye'deki saldırıların, Millî Eğitim Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığı arasında çocukların eğitim süreçlerinin güvenliğine yönelik "Okul Güvenliği Protokolü"nün imzalanmasından kısa süre sonra gerçekleşmiş olması, protokol kapsamında oluşturulan güvenlik politikalarının etkinliğini ve kurumlar arası koordinasyonun sorgulanmasını gerektirmektedir. Protokolün temel hedeflerinden biri okul çevrelerinin ve sokaklarının güvenliğini sağlamak iken, saldırıların ardından sorumluluğu yalnızca olayın fiziksel alanına veya kişisel gerekçelerine indirgemek, asıl soruları yanıtsız bırakmaktadır.

Okullarda ve okul çevrelerinde yaşanan fiziksel şiddet, silahlı saldırılar, akran zorbalığı, tehdit, taciz, bakım-onarım eksiklikleri, rehberlik ve psikososyal destek personeli yetersizliği, ekonomik eşitsizlikler ve çocukların eğitim dışında çalıştırılmasına yol açan uygulamalar birbirinden bağımsız sorunlar değildir. Çocukların yoksulluk nedeniyle eğitimden kopması, eğitim giderlerinin aileler üzerinde ağır bir yük oluşturması ve çocukların çalıştırılmasına yol açan koşullar da okul güvenliği tartışmasının dışında tutulamaz. Çocuğun açlık, yoksulluk, dışlanma ve gelecek kaygısı yaşadığı bir ortamda yalnızca kolluk tedbirlerini artırmak, sorunun toplumsal nedenlerini ortadan kaldırmamaktadır.

Derinleşen yoksulluk, ekonomik eşitsizlik, sosyal dışlanma ve çocukların eğitimden kopmasına yol açan koşullar, toplumda şiddet kültürünü ve suç yapılarının etkisini besleyen bir zemin yaratmaktadır. Çocukların ve gençlerin kamusal destek mekanizmalarından uzaklaştığı, eğitim ve sosyal olanaklara erişimin eşitsizleştiği bir ortamda çeteleşme ve şiddet ağlarının güç kazanması, okullardaki güvenlik sorunlarından bağımsız değerlendirilemez. Bu nedenle okullarda silaha ve şiddete erişimin önlenmesi yalnızca güvenlik tedbirleriyle değil; yoksulluğu azaltan, çocukları sosyal dışlanmadan koruyan, eğitim hakkını güçlendiren ve çocukların şiddet ağlarının etkisine girmesini engelleyen kapsamlı sosyal politikalarla birlikte ele alınmalıdır.

Eğitim sendikaları ve uzmanların da vurguladığı üzere, bir okulun veya çevresinin güvenliği yalnızca kapıya kolluk kuvveti yığarak ya da cezalandırıcı güvenlikçi politikalarla sağlanamaz. Şiddetin arkasında yatan akran zorbalığı, çocukların ateşli ve kesici silahlara erişimi, rehberlik ve psikososyal takip mekanizmalarının yetersizliği, derinleşen yoksulluk ve okul içindeki hiyerarşik-otoriter iklim göz ardı edildiği sürece polisiye tedbirler kalıcı çözüm sunmamaktadır. Güvenli okul; yalnızca saldırıların olmadığı değil, çocuğun beslenme hakkına erişebildiği, kendisini değerli hissettiği, sorunlarını ifade edebildiği, psikolojik desteğe ulaşabildiği, öğretmenin öğrencisini tanıyabildiği, ailelerin yalnız bırakılmadığı, yoksulluğun eğitim hakkına engel olmadığı ve şiddetin hayatın olağan bir parçası haline gelmediği demokratik bir alandır. Bu nedenle okulları denetim ve baskı alanlarına dönüştüren anlayış yerine; sanatın, sporun, bilimin, oyunun ve özgürlüğün hâkim olduğu demokratik eğitim ortamları inşa edilmelidir.

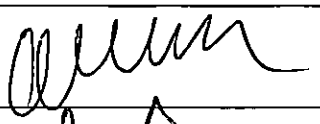
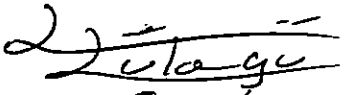
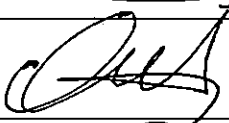
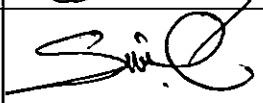
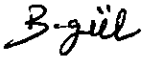
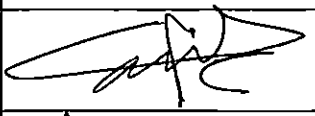
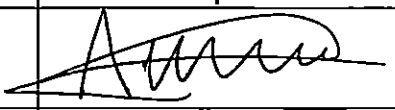
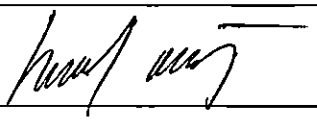
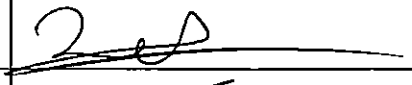
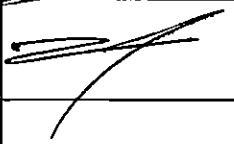
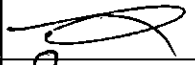
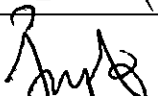
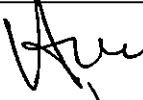
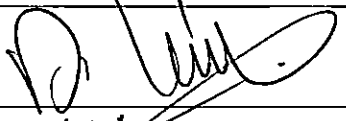
Şiddetin ortaya çıkmasına neden olan toplumsal ve ekonomik koşullar araştırılmalı; akran zorbalığı erken tespit edilmeli; çocukların psikolojik ve sosyal destek mekanizmalarına erişimi sağlanmalı; öğretmenlerin ve rehberlik personelinin yeterli sayıya ulaştırılması için etkin personel planlaması yapılmalı; okul yönetimleri çocuk hakları temelli ve demokratik bir anlayışla güçlendirilmelidir.

DEM Parti olarak savunduğumuz üzere; okullarda çocukların kendilerini ifade edebileceği ve sorunlarını demokratik yollarla çözebileceği Çocuk Meclisleri ile Akran Arabuluculuğu mekanizmaları kurulmalıdır. Her okula yeterli sayıda kadrolu psikolojik danışman, psikolog, sosyal hizmet uzmanı ve sağlık personeli atanmalıdır. Çocukların sorunları cezalandırıcı değil, pedagojik ve sosyal politikalarla ele alınmalıdır.

Sorunun gerçek çözümü; yoksulluğu ortadan kaldırmaya yönelik sosyal politikalarda, çocukların ruhsal ve sosyal gelişimini destekleyecek güçlü rehberlik sistemlerinde, çocukların karar alma süreçlerine katılımının sağlanmasında ve okulun en büyük gücü olan eğitim emekçilerinin hak ettiği çalışma koşullarına ve toplumsal itibara kavuşturulmasında

yatmaktadır. Bakanlığın sorumluluğu ve görevi sorunlar ortaya çıktıktan sonra müdahale etmekle sınırlı olmayıp, bu riskleri önceden tespit etmek, gerekli personel ve kaynak planlamasını yapmak, önleyici politikaları hayata geçirmek, kurumlar arası koordinasyonu sağlamak ve alınan tedbirlerin sonuçlarını etkin biçimde denetlemektir.

Tüm bu nedenlerden dolayı; Türkiye'de çocukların ve eğitim emekçilerinin güvenliğini tehdit eden sorunların münferit olaylar üzerinden değil; eğitim politikaları, sosyal politikalar, ekonomik koşullar, okul altyapısı, rehberlik hizmetleri, akran zorbalığı, okul çevrelerinin güvenliği ve kurumlar arası koordinasyon boyutlarıyla birlikte ele alınması; Bakanlığın mevcut politikalarının ve uygulamalarının etkinliğinin, riskleri önleme kapasitesinin ve kamu kurumları arasındaki koordinasyonun araştırılması; çocukların güvenli, eşit, laik, anadilinde, bilimsel, özgürlükçü ve nitelikli eğitim hakkının güvence altına alınmasına yönelik kalıcı çözüm önerilerinin ortaya konulması amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması elzemdir.

1	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
2	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
3			
4	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
5	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
6	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
7	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
8	CELAL FIRAT	İSTANBUL	
9	SİNAN ÇİFTYÜREK	VAN	
10	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
11	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
12	YILMAZ HUN	IĞDIR	
13	NEJLA DEMİR	AĞRI	
14	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
15	ALİ BOZAN	MERSİN	
16	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
17	GÜLDEREN VARLİ	VAN	
18	MEHMET KAMAÇ	DİYARBAKIR	
19	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	